

TUBERKULOZA

#LJUMANOST

Uzročnik tuberkuloze

Tuberkuloza je zarazna bolest koja prvenstveno zahvaća pluća, ali može zahvatiti i neke druge organe (limfni čvorovi, mozak, bubrezi) pa tada govorimo o izvanplućnoj tuberkulozi. Uzročnik tuberkuloze je bacil tuberkuloze (bakterija štapićastog oblika) ili Kochov bacil - nazvan prema Robertu Kochu koji je 1882. godine objavio svoje otkriće. Od tuberkuloze može oboljeti svatko, no češće se razvija kao bolest nekih skupina ljudi (beskućnici, zatvorenici, raseljene osobe, alkoholičari) zbog neishranjenosti i loših higijenskih uvjeta života.

Izvor zaraze i simptomi tuberkuloze

Izvor zaraze je bolestan čovjek u čijem se iskašljaju nalaze bacili tuberkuloze koji se šire kapljičnim putem kao obična prehlada. Zaražene osobe ne moraju nužno oboljeti jer bacil tuberkuloze može opstati u ljudskom organizmu bez simptoma bolesti. Kod većine ljudi uzročnik tuberkuloze uništava se vlastitom otpornošću organizma pa samo manji postotak osoba oboli od aktivne i većinom plućne tuberkuloze. Svaka neliječena osoba oboljela od tuberkuloze može zaraziti od 10 do 15 osoba godišnje, a barem jedna od njih će oboljeti. Tuberkuloza se većinom otkriva slučajno pojavom općih simptoma bolesti koji traju dulje od tri tjedna (kašalj, gubitak tjelesne mase, umor, povišena temperatura).

Liječenje tuberkuloze

Tuberkuloza je izlječiva zarazna bolest ako se otkrije na vrijeme i pravilno liječi redovitim uzimanjem više lijekova istodobno (antituberkulotici). Liječenje tuberkuloze započinje u bolnici u trajanju od dva mjeseca, a nakon otpusta

iz bolnice traje još četiri mjeseca kod kuće, pridržavajući se liječničkih uputa.

Nepravilno liječenje smanjuje mogućnost potpunog izlječenja tuberkuloze, a može dovesti i do razvoja teškog oblika multirezistentne tuberkuloze (stvaranje otpornosti prema nekim ili svim lijekovima). Tuberkulozni bolesnik koji se ne liječi opasan je za okolinu, a 50 posto neliječenih bolesnika umire tijekom pet godina. Najbolja primarna prevencija protiv tuberkuloze je cijepljenje.

Proširenost tuberkuloze u svijetu i u Hrvatskoj

Prema posljednjim podacima Svjetske zdravstvene organizacije jedna trećina ljudske populacije zaražena je bacilom tuberkuloze. Od aktivne plućne tuberkuloze u svijetu boluje devet milijuna ljudi od kojih se jedna trećina osoba ne liječi. Svake godine od tuberkuloze umire 1,8 milijuna oboljelih, najviše u zemljama istočne Europe, jugoistočne Azije i područjima Afrike južno od Sahare.

U Hrvatskoj je posljednjih desetljeća zabilježen značajan pad broja oboljelih od tuberkuloze koji prema podacima Hrvatskog zdravstveno-statističkog ljetopisa za 2016. godinu iznosi 11 oboljelih na 100 tisuća stanovnika (454 osobe). Među oboljelima nema djece, ali je zato jedna četvrtina oboljelih starija od 70 godina. Tuberkuloza je postala najčešća pridružena zarazna bolest kod osoba zaraženih HIV-om i vodeći uzrok smrti među oboljelima od AIDS-a.

Bez obzira što je epidemiološka situacija u Hrvatskoj vrlo dobra i pod kontrolom, na tuberkulozu treba stalno misliti, osobito kod upale pluća koja ne prolazi uz uobičajeni antibiotik. Hrvatski Crveni križ želi upozoriti sve građane, oboljele osobe i članove njihovih obitelji na važnost sprečavanja, ranog otkrivanja i pravilnog liječenja tuberkuloze.

Čovjek može preživjeti bez hrane nekoliko tjedana,
bez vode nekoliko dana,
a bez zraka nekoliko minuta.

ČUVAJMO NAŠA PLUĆA!